

DE VVD BEHOEFT VERNIEUWING.

Het was aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen dat er weer eens een rel is ontstaan op nationaal niveau. En het was niet de eerste.

Mark Rutte heeft het als Minister President redelijk goed gedaan en kon daardoor voor een vierde termijn opgaan.

Wat hij heel vaak, al te vaak volgens veel leden, heeft vergeten is dat hij tevens de politieke leider is van de VVD. De VVD is de partij van alle leden en niet van Rutte alleen. We botsen daardoor op de nagenoeg onuitroeibare houding binnen de VVD dat de partij wel bestaat uit leden, maar dat die leden uitsluitend als dienend worden aanvaard en dat er geen werkbare manier in regels is vastgelegd om invloed op het bestuur uit te oefenen.

Zo sprak het VVD congres gehouden in 2005 in Groningen zich met een meerderheid uit voor de gekozen premier, maar daar is het nog niet van gekomen.

Meer recent, mevrouw van der Wal was voorzitter van de VVD, werd de VVD omgevormd tot Festivalpartij. Nou zou je zeggen 'whats in a name?', maar zo eenvoudig ligt het niet. Voor de besluitvorming door congressen werden er wezenlijke veranderingen doorgevoerd. De op het congres - pardon - op het Festival aanwezige leden nemen de beslissingen. Niet meer als de gemachtigden van de afdelingen zoals voorheen tijdens de congressen, want de afdelingen bestaan niet meer, die werden vervangen door abstracte netwerken.

Die eerder uitgevoerde reorganisatie van lokale afdelingen naar lokale netwerken heeft een soortgelijke uitwerking teweeg gebracht.

Vergaderingen van lokale netwerken worden nauwelijks nog bezocht door gewone leden. Het zijn vooral de bestuurders.¹

Als politieke partijen werkelijk de pijlers van de democratie zijn dan moeten die pijlers stevig zijn gefundeerd op een participerend ledenbestand.

Nu, met de gemeenteraadsverkiezingen net achter de rug blijkt dat de lokale leden best belangstelling hebben en zij verzamelden zich zoals voorheen om aan de campagne te beginnen. Niet als lokaal netwerk, want gemeentebesturen hebben met die VVD-netwerken geen binding zoals met de fracties in de gemeenteraad.

We horen en lezen nogal wat kreten vanuit de kringen rond de top van de partij. We krijgen onze Portie Politiek, we kunnen onze mening geven zonder te weten waar en hoe, onze stem telt (uiteraard), maar van echt structureel contact tussen leden en bestuur is nog steeds geen sprake. En dat behoort toch tot het wezen van een politieke partij.

Na het congres in Groningen zou de VVD een echte 'discussiepartij' worden. Zó werd dat verwoord: 'dit zijn geen holle woorden, we gaan het doen'. Toch zijn we daar maar ten dele in geslaagd, want een discussie-Festival is echt onvoldoende representatief voor de totale verzameling van leden en kiezers.

Nu lijkt het ons dat de tijd is gekomen dat we ons als leden gaan roeren. Een voorstel daartoe is dat de leden binnen het lokale netwerk Groot Waterland een pakketje wensen (eisen klinkt zo agressief) aan het Hoofdbestuur voorleggen om tot essentiële veranderingen te komen. Het delen van deze actie met de andere lokale netwerken zou een weg zijn naar de nodige vernieuwing.

---

¹ Ooit hadden we 100-duizend leden (de VVD-afdeling Landsmeer 100 leden) nu resteren nog 30-duizend leden (in Landsmeer nog 30).

Hier een voorzet met de volgende punten:

Punten de VVD als politieke partij betreffend

1. De politieke leider kan niet tevens Minister President zijn.
2. De leden worden daarom op zo kort mogelijke termijn uitgenodigd een voorkeur uit te spreken wie de politieke leider zal zijn, daarvoor kan de bestaande premier dus niet in aanmerking komen.
3. De leden worden geraadpleegd over de vraag of de Minister President door verkiezing wordt gekozen of, zoals momenteel, die keus na de Kamerverkiezingen aan de Kamer wordt over gelaten.
4. De Ledenraadpleging moet gebruikt worden om de leden te raadplegen over de belangrijkste politieke vraagstukken als ook over de organisatie van de partij. Dus niet alleen voor de rangschikking van kieslijsten. Kennis van de politieke wensen van de leden is van belang voor het partijbestuur, maar vooral ook voor de leden van de VVD-fractie die immers de kiezers vertegenwoordigen.
5. De VVD moet voortgaan zich te ontwikkelen als een werkelijke volkspartij, dus het stempel afwerpen vooral een 'Bestuurderspartij' of zoals voorheen wel werd gezegd een 'Regentenpartij' te zijn. Die tijd is voorbij.
We horen geluiden dat we als partij naar het midden zijn opgeschoven en velen leggen dat uit als naar links. Dat is een onjuiste beoordeling.
Verschuiving naar links, in de betekenis van het spraakgebruik, zou inhouden dat er naast onze liberale standpunten Marxistische elementen zijn ingeslopen. Dat is niet het geval.
Het is de samenleving die is veranderd, zoals ook de sociaal-democratie dat heeft ondervonden. Het begrip volkspartij heeft door die verandering meer inhoud gekregen en dat moet in het politieke leven herkenbaar worden. Het heeft de VVD zeer waarschijnlijk de bescheiden verkiezingswinst opgeleverd.
Klaas Dijkhoff zal niet de enige VVD-politicus zijn geweest die dat begreep. Hij was het wel die het in woorden heeft geduid.
6. Ludieke Festivals horen niet thuis in een politieke partij; een Partijcongres is niet gericht op recreatie maar op het bereiken van politiek gewenste resultaten.
7. Netwerken zijn de lijnen waarlangs afdelingen van de partij communiceren, hiërarchisch gezien zowel horizontaal als vertikaal. Netwerken kunnen echter niet de lokale afdelingen vervangen. Netwerken zijn relationeel gekenmerkt, zonder grenslijnen. Lokale afdelingen zijn topografisch met (gemeente)grenzen bepaald en houden verband met gevoelens van identiteit.
8. De thematische netwerken zijn clubs (van leden en niet-leden) die als resultaat van discussie politieke standpunten formuleren alsof die de mening van de leden zouden weergeven². Ter bevestiging daarvan zou daarvoor een ledenraadpleging moeten worden gehouden want het gros van leden en kiezers weet in concreto van die standpunten heel weinig af.

Liberalisme dat werkt voor mensen

² Voorbeeld: in 2019 werd kernenergie door Liberaal Groen afgewezen als belangrijke energiebron voor de transitie. Dat was ook toen al tegen de veranderende publieke opinie in.

Politieke items door de VVD-TweedeKamer-fractie in te brengen.

Kiesstelsel: voorstel amendementen

1. Gekozen Minister President

Al door het congres in Groningen in 2005 werd besloten dat de VVD zou streven naar de gekozen Minister President. Daar is tot nu toe geen uitvoering aan gegeven. Zo er al een stellige verandering van dat standpunt heeft plaatsgevonden is dat niet in den brede gedeeld. Een gekozen Minister President kan - zonder zijn partij te schaden - streven naar een kabinet dat recht doet aan de uitslag van verkiezingen. Het gaat om een ingrijpende verandering, maar stellig de belangrijkste bijdrage tot vernieuwing van de bestaande politieke cultuur.

2. Versnippering afremmen

Een amendement dat versnippering kan tegengaan. Voor de registratie als deelnemende partij aan verkiezingen is slechts een lachwekkend klein aantal ondersteuners nodig (580 handtekeningen).

Door het vereiste aantal ondersteuners drastisch te verhogen tot tenminste de te verwachten kiesdeler. Dat wettigt de verwachting dat in elk geval 1 (één) zetel kan worden behaald ³.

3. Tegengaan zetelroof

Een amendement moet worden ingebracht om het kiesstelsel zodanig te wijzigen dat bij afsplitsingen de indruk van 'zetelroof' wordt weggenomen. Dat kan als de afsplitsende volksvertegenwoordiger de zetel alleen dán kan behouden als die niet door de huidige 25% van de kiesdeler werd verkregen, maar door 100% van de kiesdeler. in alle andere gevallen blijft de zetel bij de partijfractie.

---

³ In 2021 waren er 89 geregistreerde politieke partijen. Daarvan hebben er 37 deelgenomen aan de verkiezingen en hebben er 20 geen zetel behaald.